

Vojtěch Brdička

Doteky z říše za zrcadlem

Rigorózní práce

FSV, Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Katedra mediálních studií

Rok obhajoby 2012

Předložená rigorózní práce se zabývá problémem médií, mediality v nás a okolo nás, ve světě, problémem člověka jako tvůrce a ničitele, je koncipována jako zásadní filozofická kritika. Vojtěch Brdička pracuje s velkým množstvím pramenů a literatury nejen filozofické a mediální provenience, ale pramenů a literatury i z dalších vědních disciplín a oborů, stejně tak i s literaturou krásnou. V tomto výběru a prezentaci široké škály názorů nelze než ocenit autorovu širokou erudici a práci se všemi těmito zdroji. Práce má šest kapitol zabývajících se vymezením vztahů v rámci komunikace mezi subjektem a objektem, přičemž v dalších kapitolách toto téma autor rozvíjí v bohatě strukturované rovině nejrůznějších výtvorů lidské činnosti, ať již se jedná o vědu a vědní disciplíny, umění a tvorbu, ideologii, techniku, ekonomii, nebo o žitý svět naší současnosti se všemi projevy jeho komplikovanosti v možnosti či spíše nemožnosti ho nejen pochopit, ale i uchopit.

Autorský záběr kritického pohledu na náš svět a naše bytí v něm je v jistém smyslu fascinující svým pojetím, byť zároveň vzbuzuje otázky po jeho struktuře a uchopení. V úvodu Brdička píše, že jeho doplněná verze magisterské práce je „spíše souborem nejasných otázek než proliferací dalších a dalších tvrzení, a tak má být i čtena“. Vskutku, tak ji čte i oponent, neboť jinak ji ani nelze číst. Obraz v obraze, jeho prožití či neprožití, uchopení nebo neuchopení, sen či skutečnost, interpretace nebo rezignace, to vše ve filozofickém zmocnění se tématu pak v prožitku, výkřiku, stejně tak jako v teorii již mnohokrát v dějinách euroatlantického myšlení se zde odehrálo, bylo zachyceno, popsáno. Autor rigorózní práce tak nabízí další variantu. Poučenou, erudovanou, sice nikoliv v podobě celistvého a logicky vystaveného systému, ale zároveň i inspirativní, rozhodně jako množství nastolených a nastolujících otázek.

Brdičkova práce je napsána filozofickým jazykem, který na některých místech poněkud zápasí sám se sebou, někde mu chybí konečná revize textu, na některých místech jsou chyby, které měly být odstraněny. V podstatě se však jedná jen o drobné prohřešky, nikoliv o meritorní záležitosti. Graficky rovněž práce má některé malé a zbytečné nedostatky, které mohly být odstraněny.

V rámci institutu se předložená rigorózní práce rozhodně vymyká zavedeným tématům, zvyklostem ve způsobu jejich uchopení, interpretačnímu přístupu. To ovšem neznamená, že nemá své místo pro samotnou problematiku komunikace, roli médií v čase,

kdy stále více ovlivňují náš svět a přímo naše bytí. Nejedná se však jen o tyto vztahy a jejich analýzu, řešení konkrétních úkolů, fundamentální odpovědi či použitelné vize. Filozofie v tomto případě, ale i obecně, nebyla a ani nemůže být nástrojem, který přináší konečné a nevyvratitelné odpovědi. Její historie tomu spolehlivě odporuje a pokoušet se o něco takového je předem odsouzeno k nezdaru. Důležité byly a jsou otázky. Autor rigorózní práce si to velmi dobře uvědomuje a z tohoto předpokladu také vychází a s ním i odpovídajícím způsobem pracuje. Proto jeho otázky mají své oprávnění, jsou důležitým instrumentem pro uvědomění si daného stavu subjektu i objektu, ale rovněž i inspirací pro otázky následující.

V tomto post postmoderním Brdičkově uvažování o světě je na místě si položit otázku, zda vůbec z filozofie dnes ještě někdo vnímá její obsah i odkaz, zda vůbec filozofům a filozofii někdo naslouchá. Odpověď by vyzněla tristně, bez perspektivy nějaké naděje na změnu stavu. Přesto je zapotřebí se tímto směrem stále ubírat, nerezignovat, klást otázky, které jsou nejen provokující, ale které mají své oprávnění a svůj smysl. Rigorózní práce Vojtěcha Brdičky takovéto oprávnění a takovýto smysl má, je i přínosem pro mediální studia a pro mediální problematiku na Institutu komunikačních studií a žurnalistiky.

Doporučuji k obhajobě rigorózní práci Doteky z říše za zrcadlem Vojtěcha Brdičky k závěrečné obhajobě.

Doc. PhDr. Jan Halada, CSc.

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd

26. 3. 2012